

Apleisti mediniai nameliai, kadaise menantys žmonių gyvenimus, šiandien vėl prisipildo šviesos ir gyvenimo. Inicijatyva „Kelautojų nameliai“ prikelia pamirštus pastatus visoje Lietuvoje ir paverčia juos keliautojų pastogėmis. Šios ne tik išsaugo Lietuvos medinę architektūrą, bet ir kuria naują bendrystės bei tvarumo kultūrą.

Gimė dėl tuštėjančių Lietuvos regionų

„Kelautojų nameliai“ – iniciatyva, kuri seno medinio būsto sienose atgaivina ne tik architektūrą, bet ir bendruomeniškumą. Savanorių rankomis visoje Lietuvoje prikeliami nenaudojami pastatai tampa keliautojų pastogėmis – paprastomis, jaukiomis vietomis, kuriose gali apsistoti kiekvienas už pasirinktą mokestį. Tokiu būdu siekiama skatinti tvarų keliavimą, gamtos artumą ir pagarbą kultūriniam paveldui.

Pasak iniciatyvos partnerysčių ir rėmimų koordinatorės Indrės Maleckaitės, „Kelautojų namelių“ šaknys glūdi Lietuvos kasdienybėje: tuštėjančiuose Lietuvos regionuose, mažiau įveiklinamuose kaimo pastatuose ir didėjančiame visuomenės nore keliauti tvariai.

„Inicijatyvos idėja kilo stebint kitų šalių patirtis, ypač Škotijos, kur veikia panašūs keliautojų namelių tinklai. Norėjosi sujungti gerąsias užsienio šalių praktikas su Lietuvos kontekstu“, – pasakoja I. Maleckaitė.

Tvarumas, bendruomeniškumas ir pagarba kultūriniam paveldui

Tvarkant ir įrengiant apleistus namelius visoje Lietuvoje remtasi pernaudojimo principais: nuo baldų ir indų iki knygų ar dekorų detalių. Daug ką padovanoja bendruomenė, o savanoriai kruopščiai atgaivina medinius pastatus, saugodami jų autentiškumą ir taip išreiškdami pagarbą medinei Lietuvos architektūrai bei kultūriniam kraštovaizdžiui.

„Lankytojai skatinami keliauti be automobilio – pėsčiomis arba dviračiais. Kiekvienas, išvykdamas iš namelio, turi palikti tvarką ir švarą, kad kitas keliautojas rastų vietą tokią, kokios pats norėtų“, – sako I. Maleckaitė.

Kita svarbi iniciatyvos dalis – bendruomeniškumo puoselėjimas. Nameliai nerezervuojami iš anksto, todėl juose dažnai apsistoja skirtingi, vieni kitų nepažįstantys žmonės, kurie dalijasi erdve, patirtimis ir savo kelionių istorijomis.

„Nors didžioji lankytojų dalis lietuviai, vis dažniau nameliuose apsilanko ir keliautojai iš užsienio valstybių. Pastarieji savo išpūdžius palieka lankytojų knygose: giria jaukumą, paprastumą ir galimybę pažinti Lietuvos gamtą iš labai arti“, – teigia pašnekovė.

Vis dėlto, veiklai skaičiuojant vos trečius metus, vienas didžiausių iššūkių yra finansavimo pritraukimas. Kol kas iniciatyva laikosi savanorių jėgomis, tačiau vizija – užaugti iki socialinio verslo, kuris užtikrintų stabilumą ir galėtų turėti bent kelis samdomus darbuotojus.

Įkvėpimo semiasi iš pasaulio ir bendruomenės

„Kelautojų nameliai“ įkvėpimo semiasi iš panašių iniciatyvų Škotijoje, Švedijoje, Naujojoje Zelandijoje. Siekdami būti tvirtu socialiniu verslu, komanda dalyvauja įvairiuose mokymuose, konferencijose ir projektuose.

„Na ir žinoma, turime savo nuostabią ir aktyvią bendruomenę. Jos nariai taip pat prisideda prie idėjų, daiktų ir namelių pasiūlymų, balsavimų ir skleidžia žinią apie mūsų veiklą“, – pažymi I. Maleckaitė.

„Kelautojų namelių“ komanda tiki, kad kiekvienas atgaivintas pastatas yra dar viena galimybė prikelti Lietuvos kultūrinį paveldą, paskatinti žmones keliauti atsakingai ir patirti, kokia graži yra mūsų šalis. Tam, kad lengviau siektų šio tikslo, „Kelautojų nameliai“ įsitraukė į socialiniam verslui skirtą intensyvią Lietuvos socialinio verslo asociacijos organizuojamą programą „Poveikio akademija“, vykstančią iki lapkričio 28 d.

„Poveikio akademijoje“ šiemet dalyvauja 10 Lietuvos socialinio verslo įmonių, kurioms organizuojamos ekspertinės mokymų sesijos, bus užtikrinta individuali mentorystė, konsultacijos. Programos pabaigoje geriausiai įvertintas socialinio verslo pristatymas laimės finansinį „Luminor“ banko paskatinimą – 3000 eurų.

